

זכור, פורים (12)

"הדור קבלוה בימי אחשורוש" (שבת פח.). גם ענין התשובה בפורים הוא השלמה לעבודת התשובה של יום הכפורים, וכידוע בשם חז"ל, שיום הכיפורים הוא יום כמו פורים. נמצא שמעלת התשובה והסליחה ביום הפורים, גדולה מיום הכיפורים. מצות "מחיית עמלק" מתקיימת בפה ע"י קריאת המגילה, הצום בתענית אסתר, לזכר הצום שקבעה אסתר באותה תקופה, וכן מצות השמחה המיוחדת של "משתה ושמחה" ובשיעור של "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגילה ז:), אף הן משלימות את ההיקף הגדול של יום הפורים שתכליתו אהבת ישראל להקב"ה. נמצא, אפוא, שישנה שלימות גדולה ביום הפורים, והמשתדל לקנות שייכות עם המעלות והשפעה של היום הגדול, יכול להגיע לעליה רוחנית גדולה. *רב פינקוס זצ"ל בספרו פורים*

ועשה כן למרדכי היהודי (י. י.)

שאל רבי פנחס מפילץ את גיסו בעל ה"שפת אמת", איך הסכים המן להשפיל עצמו ולמלא את צויו של המלך להוליך את מרדכי על הסוס ברחוב העיר לעיני כל? כיצד נשא את החרפה והבושה הנוראה הזו, הלא היה עליו לאבד עצמו ולא לעשות זאת! השיב השפת אמת: באותם ימים היה חוק שאם גזר המלך גזירה ואחד מן השרים שהיו שותפים לגזרה מת, אזי הגזרה מתבטלת. נמצא שאם היה המן שולח יד בנפשו היתה מתבטלת גזירת המלך כנגד היהודים. שנאתו של המן ליהודים היתה עזה כל כך עד שהוא העדיף לשאת את הביזיון והחרפה ובלבד שהגזירה על היהודים לא תתבטל.

ספר "ומתוך האור מגילת אסתר"

מידת ה"אמת"

ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה (י. י.) אמרו חז"ל (מגילה טז.) אסתר הצביעה כלפי אחשורוש, ובא מלאך וסטר ידה כלפי המן. כתב הגר"א: והנה זה פליאה גדולה, מה היתה דעתה של אסתר שהצביעה כלפי אחשורוש? אלא ביאר, מפני שאמרו חכמים שכח הדמיון עושה רושם באדם, כמו שאנו רואים שפעמים רוצה אדם לקרוא שמעון וקורא ראובן, והיינו שבמחשבתו היה ראובן. ודע שכל הצדיקים היה דרכם לכשידברו לפני המלך, היה לבם ומחשבתם דבוק בהקב"ה, כמו שנאמר (דניאל ד. טו): "מרי חמלא לשנאך וכו'...[היינו, בתשובתו לנבוכדנצר על פתרון החלום, אמר כי פתרון החלום רע הוא שיחול על שונא ה', נבוכדנצר]. וכן (נחמיה ב. ד): "ויאמר לי המלך על מה זה אתה מבקש ואתפלל אלא אלוקי השמים" [נחמיה דיבר למלך ובזה היתה תפילתו להקב"ה]. וכן כאן שלבה היה

זכור

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים. באשר קרף (דברים כה. יז. יח) "זכור" לשון יחיד, "בצאתכם ממצרים", לשון רבים, "באשר קרף", חזר הכתוב וייחד. מפני מה שינה הכתוב? אלא רמז רמזה לנו התורה, שלעולם אל יפרוש אדם מן הציבור. אלא יתחבר ויתקשר בכל נפש רוח ונשמה עם כלל ישראל, שמתוך אחדות וזכות הרבים שעומדים לכלל, גם היחיד ינצל מכל צרה וצוקה, כי אין בפרט אלא מה שבכלל כי "לך" בלבד, ליחידים, הנחשלים אחריו, שפלטום ענני הכבוד מחוץ למחנה ישראל, יכול היה עמלק להרע, אבל לרבים לא ירעו ולא ישחיתו, כי לא היתה מעולם ולא תהיה לעולם שליטה לעמלק על כל ישראל. *ספר "ברכת חיים, מועדים"*

זכירת מעשיו של היצר הרע

זכור את אשר עשה לך עמלק (כה. יז)

כתב ה"חיד"א" (ספרו נחל קדומים): בכלל מצות זכירת עמלק הוא, להתבונן כל אדם מה עשה לו היצר הרע הנשמך משרו של עמלק, בהטעיותיו וכשפים הרבים, ויתן לב להשמר ממנו. ועיקר הזכירה היא כי בעוונותינו הרבים אין ה' שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זכר עמלק, והוא תלוי במעשנו ותשובתנו, ועל זה ידו כל הדווים. *ספר "אוצרות התורה"*

ולא ירא אלוקים (כה. יח)

בפרשת זכור אנו מזכירים כי הירידה הרוחנית היא לגרום לעלייתו של עמלק וליכולת שלו להילחם בעם ישראל. וכך נאמר: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים. אשר קרף בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף וגעגוע ולא ירא אלוקים". וכפי שפרשו ראשונים דקאי על ישראל. הזכירה באה לומר לנו בכל שנה ושנה כי בכל פעם שתהיה ירידה רוחנית יקום אי מי מזרעו של עמלק ויכה בנו. זוהי הרצועה וכאשר ייסר איש את בנו כן מייסר אותנו ה' כדי שנשוב בתשובה. *ספר "הגדתי היום"*

פורים

בפורים ניתן לרכוש שלימות רוחנית

"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", וידוע מדרש חז"ל על המצוות המרומזות בפסוק, ההשפעה של פורים היא על כל עניני המצוות, ואף בתורה עצמה, וכדין המגילה שהיא כאמיתה של תורה. לכשנתבונן נראה שיום הפורים כולל בתוכו את קבלת התורה, "קימו וקבלו", ובבחינת השלמה של מתן תורה דסיני.

להקב"ה, והיה במחשבתה על אחשוורוש, ובא מלאך וסטר ידה כלפי המן עכ"ד. וכן כתב הגר"א על הפסוק (משלי ט.א): "לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" וז"ל: בעת שיצטרך לדבר לפני המלך ולפני השר אין לו רק לערוך לבבו לה', אבל הדיבור עצמו וכן הלשון שיאמר אין בידו, אלא כל אשר ישים ה' בפיו אותו ידבר.

ספר "אוצרות תורה פורים"

וְתֵאמֶר אֶסְתֵּר אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֵן גַּם מִחֵר לְיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׂוֹשָׁן לְעִשׂוֹת פְּדַת הַיּוֹם וְאֵת עֲשָׂרַת בְּנֵי הַמֶּן יִתְּלוּ עַל הָעֵץ. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהַעֲשׂוֹת כֵּן (מגילת אסתר ט. יג. יד.)
אפשר כתב הגאון רבי מנחם מנדל לעזער שכאן ירמוז הכתוב על מה שמצאנו בכתבי האר"י ז"ל, שבכל פורים מתעורר הנס של מרדכי ואסתר. וזו הכוונה: "אם על המלך טוב", הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה, "ינתן גם מקור", על דרך מה שאמרו: "יש למחר שהוא לאחר זמן" (מכילתא בא מסכתא דפסחא פרשה יח), "לעשות פדת היום", כלומר: שגם לאחר זמן יתעורר הנס, "ויאמר המלך" זה מלך מלכי המלכים הקב"ה, "להעשות כן", לשון בנין נפעל, כלומר: שהנס יתעורר בכל שנה על ידי מעשה התחתונים, בקיימם את מצוות היום. וזהו שנאמר אחר כך: "ויהימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור" (ט. כח), כי הנס חוזר ומתעורר על ידי קיום מצוות הפורים!
ספר "כמוצא שלל רב פורים"

וְשִׁמְחָה וּמְשֻׁלֹחַ מְנוּחַת אִישׁ לְרֵעֵהוּ (ט. כב.)

בדרך כלל מפרשים שטעם מצות משלוח מנות הוא כדי להרבות אהבה ואחוה, שיהיה שש ושמח עם אוהביו ורעיו ולהשכיך ביניהם אהבה ואחוה וריעות. טעם נפלא נוסף, אמר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל: בגמרא (מגילה יב) הובא: שאלו תלמידיו את רבי שמעון בר יוחאי: מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל באותו הדור כליה? אמר להם: אמרו אתם. אמרו לו: מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אם כן שבשושן יהרגו, שבכל העולם כולו לא יהרגו? אמרו לו: אמור אתה. אמר להם: מפני שהשתחוו לצלם. אמרו לו: וכי משוא פנים יש בדבר? אמר להם: הם לא עשו אלא לפנים, אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים. ואם כן, מאחר ובימי אחשוורוש עבדו עבודה זרה לפנים, הרי לא יכלו לאכול זה אצל זה, כי כל אחד חשש שמא חבירו עובד עבודה זרה, חלילה, שאין אדם יודע מה שבלב חבירו. רק אחר הישועה, כאשר נתגלו כולם באמונתם השלימה שוב חזרו לאכול זה משל זה, ולזכר זה תקנו מצות משלוח מנות לדורות.
ספר "כמוצא שלל רב פורים"

מדוע אין מברכים על מצות משלוח מנות

השיב החתם סופר: מצוה זו אין אדם מישראל יכול לקיימה אלא ברעהו ואין אתה יודע מה בלבו של הזולת, לפעמים נראה כאוהבך ואינו כן, נמצאת הברכה לבטלה.
ספר "ברכת חיים, מועדים"

הלכה: דיני משלוח מנות

יש לשלוח המנות של אוכלים שונים. אבל במין מאכל אחד, אפילו חילקו בשתי צלחות או קערות, אינו יוצא בזה חובת משלוח מנות. אבל השולח חתיכות בשר מאברים שונים אפילו מבהמה אחת, יוצא בהם ידי משלוח מנות, הואיל והם חלוקים בטעמים וטבעם. השולח לחבירו דג מטוגן עם ביצה שעליו יוסיף עמו מנה אחרת, שלדעת כמה אחרונים הדג וביצה שעליו נחשבים כמנה אחת לענין זה. ראוי להזהר במצות משלוח מנות, שהיו שתי המנות יקרות וחשובות לפי ערך הנותן, כדי להראות חיבה וריעות, ואם המקבל עשיר ביותר, טוב שיהיו גם לפי ערך המקבל, וטוב שיהיה בהם כדי שיעור סעודה. **ספר "חזון עבודיה, פורים"**

פתגם: השתיקה, היפה שבקולות **ספר "שמחלה"**

חקירה: נותן טעם לפגם

מותר מדין ביטול ברוב, או משום שאינו נחשב כלל לטעם, שכל דין טעם הוא רק כשהטעם הוא לשבח. (פרי משה מג-ב)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: נפטר בשבוע

אדם נוכל תבע את חברו לדין תורה, בדרשו ממנו סכום כסף שלא הגיע לו. משזכה הנתבע בדין, פנה התובע לערכאות של הגויים והללו פסקו, שהתובע ישבע ויקבל הכסף. עמד ונשבע. אך מיד לאחר השבועה צנח תחתיו ומת. העיר על כך הגאון מרדכי מלצר. הוא ביקש להיות נשבע ונוטל ולבסוף היה לנשבע ונפטר.

ספר "חד וחלק חלק ג" דף (קפ)

שבת שלום, פורים שמח

יוצא לאור לרפואה שלימה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גייזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי.

